

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: În țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

••••••••

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Dela „Solidaritatea”: Comunicat. — Dl. Alex. Vaida și băncile românești din Ardeal și Banat. — Memoriul „Solidarității” către Ministrul de Finanțe. — Soțuții mici în probleme mari. — Aplicarea legii conversiunii: Jurisprudențe. — Congresul cooperativilor din Ardeal. — *Cronica:* Necrolog. Banca Centrală pentru Industrie și Comerț, Cluj. — Prospect de emisiune.

Dela „Solidaritatea”.

Comunicat.

Având în vedere lucrările extraordinare impuse de incasarea ratei scadente în luna Noembrie a. c. la creanțele cari intră în conversiune, termenul ultim pentru informațiunile cerute cu Circulara noastră No. 406/934, publicată în „Revista Economică” din 3 Noembrie 1934, se prelungeste până la 5 Decembrie 1934.

Până atunci rugăm toate instituțiile să ne trimită negreșit aceste informațiuni.

În acelaș timp rugăm să ni se asemeneze imediat taxele de membru, în întregime, căci aceasta pe lângă că nu reclamă nici o pierdere de timp, se poate face acum și fără nici o greutate din punct de vedere al mijloacelor disponibile.

Sibiu, 24 Noembrie 1934.

„SOLIDARITATEA”

Asociațiune de Institute Financiare
ca însoțire.

Dl Alex. Vaida și băncile românești din Ardeal și Banat.

De vre-o trei ani încoace, dela lansarea nenorocitei lozince a conversiunii datoriiilor, mai întâiu numai agricole, și pe urmă și altor feluri de datorii și încă în felul cum această conversiune s'a cristalizat în ultima lege dela 7 April a. c., cuvintele bune despre băncile noastre, justa apreciere a rolului și a importanței acestor instituții în trecutul poporului nostru, în ultimele șase decenii, au amușit aproape complet în întrunirile de propagandă ale politicianilor noștri și în presa lor de partid.

Chiar și oamenii buni cunoscători ai împrejurărilor și al rolului preponderant ce l-au avut în viața noastră economică și națională a băncuțelor noastre, în vremurile anterioare marelui Uniri, și cari oameni în conversațiunile particulare își dădeau cu îngrijorare seama de marele dezastru, ce avea să producă în viața noastră economică „conversiunea”, așa cum ea s'a făcut — eșiți în arena publică, închinau steagul convingerilor lor mai bune în fața demagogiei atotputernice și a disciplinei de partid mai profitabile.

Puținele voci cari s'au ridicat sporadic în ultimii ani în parlament și în presă de câți-va oameni de inimă integri și clarvăzători a celor ce aveau să urmeze, au fost glasul celui ce sună în pustiu.

„După mine potopul” și-au zis majoritatea părinților patriei, fără deosebire de partid, și potopul pornit și-a făcut și va continua a-și face ravagiile în gră-

dina, odinioară atât de frumoasă și fertilă a băncuțelor noastre ardelenne.

Și ajutorul ce incontestabil merită aceasta probată organizație, prin eminență tot atât de națională ca și economică pentru formarea și conservarea Ardealului românesc, și de care acest Ardeal mai are încă nevoie în oceanul capitalului minoritar, de care abundă acest colț de țară, nu-l vedem întrezărindu-se nicăiri.

Sunt abandonate băncile noastre în voia sorții. Pentru ele nu se găsește izvorul nici măcar a unei frânturi din miliardele, cu cari au fost salvate unele bănci minoritare.

Se va distruge, în felul acesta, rezultatele unei munci titanice de peste 60 de ani!

Aceste reflexiuni amare, ce se îmbulzesc cu putere irestibilă în peana noastră, nu se îndulcesc nici prin buna mențiune ce a făcut despre băncile noastre de unăzi dl Dr. A. Vaida-Voevod în Timișoara. Constatările fostului premier în legătură cu așezămintele noastre financiare, azi primejduite în existența lor, sunt fără îndoială juste. Li mulțămim pentru buna mențiune, precum și pentru bunele intențiuni, pe cari știm că le-a nutrit în ultimul timp al guvernării dsale instituțiilor noastre.

Un singur glas însă — ori câtă greutate ar avea el — nu este suficient.

Procesul care se desfășoară acum cu instituțiile românești de credit dela noi este al întregului Ardeal: *Tot Ardealul trebuie prin urmare să pornească acțiunea salvatoare.*

Căci oricât ni s'ar tot vorbi că băncile mici nu mai au rost, noi nu putem renunța pur și simplu la aceste bănci mici, pentru că noi altele nu avem! Cele câteva bănci mai răsărite le putem număra pe degetele unei singure mâni.

Cine lovește în băncile mici prin urmare, lovește implicit și în instituția creditului românesc din Ardeal.

Suprafețe economice enorme vor rămânea aici în Ardeal lipsite de orice posibilitate de credit românesc, dacă băncile mici nu vor mai fi.

De aceea pe chestiunea aceasta vitală vor trebui să se întâlnească toți reprezentanții de seamă ai Ardealului, să facă front comun și să ceară categoric respectarea dreptului la viață a așezămintelor, cari împreună cu Biserica și Școala au format trinitatea rezistenței naționale, acinței și a muncii românești.

Pentru cooperative se găsesc apărători; trebuie să se găsească și pentru noi.

Cauza noastră este cea mai ușoară din toate. Dreptatea noastră ca aurul: Toți o recunosc, încă de departe.

Și nu e prea târzie vremea pentru repararea unei nedreptăți.

Iar momentul actual este cel mai prielnic pentru unirea tuturor forțelor întru revendicarea energică a acestui deziderat, cu atât mai mult, că problema care a învrăjbit atâta lume (latura conversiunii care privia pe debitorii) nu mai formează obiect de discuție.

Memoriul Solidarității către Ministrul de Finanțe.

Dl Victor Slăvescu, ministru de finanțe, a vizitat Sibiu în ziua de 19 Noembrie a. c.

Cu această ocazie „Solidaritatea“ a cerut o audiență pentru a exprima din nou doleanțele băncilor românești din Ardeal.

S'a prezentat o delegație compusă din dnii Constantin Popp, vicepreședinte, Dr. Nicolae Petra, Dr. Mihai Veliciu, membrii în Consiliu și I. Olteanu, secretar.

Memoriul „Solidarității“ se rezumă la următoarele: 1) Solidaritatea mulțumește dlui Ministru de Finanțe pentru atitudinea categorică în ceea ce privește termenele de plată din Legea dela 7 Apr. a. c. 2) „Solidaritatea“ cere însă din nou și cu toată stăruința ocrotirea băncilor românești din Ardeal prin menținerea pe fiecare județ a cel puțin 1—2 bănci de sine stătătoare, cari să grupeze în jurul lor tot ceea ce este bun și necesar în județul respectiv și să lichideze cu minime pierderi băncile, cari nici nu vor putea fuziona, nici nu se vor transforma în bănci populare. Prin ocrotirea băncilor românești din Ardeal am declarat limpede în memoriul înaintat, că înțelegem un ajutor bănesc efectiv, atât pentru băncile cari vor fuziona, cât și pentru băncile cari vor lichida. 3. Am cerut măsuri împotriva celor cari vor mai face propagandă la sate pentru a îndemna pe țărani să nu plătească și 4) am rugat pe dl Ministru Slăvescu să dea dispozițiuni ca impunerea băncilor mici să se facă cu toată considerația, ținând seamă de situația excepțională prin care trec astăzi aceste instituții.

Soluții mici în probleme mari.

Criza economică strânge tot mai mult în cleștele ei de fier, posibilitățile financiare ale statelor. Dintr'un capăt la celalalt al lumii se fac încercări, mai modeste sau mai îndrăznețe, pentru redresarea situației. Se pare însă că peste tot se lucrează în desacord cu intimitatea situației. Sau, dacă se și lucrează în acord cu fondul situației, eficacitatea măsurilor luate, nu se suprapune fidel depresiunii produse de criză. Efectele

acesteia sunt așa de accelerate, încât până să se aplice o soluție, ea nu mai corespunde, iar până să se găsească alta, abisul dintre ea și realitate, se cascadează tot mai mare.

Prin această nesuprapunere a soluțiilor crizei pe ritmul desfășurării ei, se explică disperarea oamenilor de stat cari căutând un leac provoacă prin măsurile luate, o derută tot mai mare. Tot prin această nesuprapunere se explică faptul, că soluțiunile adoptate pentru lecuirea crizei, sunt nu numai așa de felurite, dar mai cu seamă așa de extreme.

Trei curente mai importante se pot astăzi urmări în cadrul soluțiilor pentru combaterea crizei. Ele se caracterizează astfel: inflaționist, deflaționist și o combinație formată din cele două curente extreme. Primul curent, adică cel inflaționist pornește dela ideea că omul poate să dirijeze cum vrea viața economică, în speță că poate să mențină belșugul nenatural, provocat de consecințele războiului. Al doilea curent adică cel bazat pe deflațiune, recunoaște nepuțința omului de a interveni în măsură sensibilă în procesul natural al vieții economice, iar al treilea, deși recunoaște principiul și justificarea celui de al doilea admite totuși că și omul poate să influențeze într-o măsură oarecare desfășurarea vieții economice. Mai precis zis, ultimul curent care cuprinde un aliaj din cele două, nu țintește atât la dirijarea vieții economice prin măsuri artificiale, cât mai cu seamă urmărește să creieze o stare de tranziție în desfășurarea crizei, care să împiedice catastrofele inerente unui salt discontinuu dela inflație la deflație.

Primul curent, adică cel inflaționist a fost adoptat de Americani. Era și natural ca Americanii cari au fost obișnuși cu perioada bogată din timpul războiului și de după războiu, să nu poată să renunțe așa de ușor la ideea venitului nemuncit și a îmbuibării automate. Dacă privim lucrurile prin prisma unei dreptăți imanente, am putea spune că America, merita să dea odată de fundul sacului. Averea, veniturile și perioada vacilor grase n'au fost propriu zis o răsplată a muncii săcătoase, cât mai cu seamă o speculațiune pe care America a exercitat-o fără milă în dauna, tuturor celorlalte țări. Ori această speculațiune nu putea să dureze la infinit. Trebuia să sosească și reversul medaliei și el a sosit mai curând de cum a fost așteptat.

Totuși americanii vor să dovediască că nu se lasă bătui și deși au trecut prin sguđuri financiare monstruoase din cauza abuzului de credit pe care l-au practicat, ca urmare a prelungirii unei situațiuni artificiale peste limitele ei firești, totuși pun în calea crizei, obstacole de natură gigantică, adevărate piedeci cari caracterizează o stare de lucruri prin esență americană. Ei cred că pot prelungi inflația prin simpla lor voință și procedează în consecință.

Nu se poate nimeni pronunța asupra reușitei încercărilor americane, deoarece din cauza lipsei de perspectivă în timp, concluziunile pot fi influențate într'un sens sau altul. Ceeace se poate spune însă

depe acum, este, că măsurile pentru prelungirea inflației, cu tot cortegiul lor de complicațiuni conexe, întâmpină greutăți mari și din zi în zi, mai surprinzătoare. De aceea spiritul echilibrului social nu este restabilit și America suferă în mod intermitent de turburări, produse prin revendicările diferitelor categorii de cetățeni cari găsesc în fiecare zi, un nou desacord material al vieții, o nouă nepotrivire a situației existente cu cea care se urmărește. Ori câte rezerve am face însă asupra reușitei încercării americane, credința noastră este, că a forța lucrurile într'un fel dinainte propus, în domeniul vieții, economice, constituie o încercare temerară și aproape tot așa de imposibilă ca și îndreptarea spre deal a unui curs de râu.

Curentul deflaționist în combaterea crizei economice a fost adoptat în toată litera lui clasică, de Franța, Portugalia, Polonia, etc. El constă după cum am mai spus, în adoptarea unei atitudini care să lase libera desfășurare a crizei, cu condițiunea ca totul să se conformeze depresiunii provocate de ea. În consecință, acest curent pleacă dela principiul că omul nu poate decât foarte puțin interveni în dirijarea curgerii fenomenelor economice și în consecință a te împotrivi depresiunii, constituie o utopie și un non sens. De aceea în țările menționate s'a admis că adaptare a situației la criză, perspectiva câștigurilor reduse, restrângerea cheltuelilor de prisos, raționalizarea și îmbunătățirea producției pentruca venitul să aibă un rost, nu pornind dela preț mare, ci dela cantitățile mai mari obținute pe baza aceleiași investițiuni, etc. etc.

Naturul, că nici în aceste țări nu se poate spune, că s'ar fi ajuns la rezultat. Noțiunea de rezultat este însă și ea relativă, deoarece criza se găsește încă tot pe traiectorie depresionară. De aceea metoda deflației trebuie și ea mereu adâncită, până când deflație și criză, amândouă aceste fenomene, se vor intercepta, sau suprapune. În momentul când cele două fenomene se vor intercepta în cursul lor, putem spune că criza a luat sfârșit. Cu atât mai bine va fi, dacă ele s'ar suprapune, pentrucă triumful deflației va fi atunci pecetluit.

Privind lucrurile prin prisma realităților naturale, nu putem să nu ne dăm seama, că deflația este o metodă eficientă de a combate criza, pentrucă ce poate fi mai rațional decât concluziunea care se impune în mod aproape forțat: câștigi puțin, cheltuești puțin; câștigi mult, cheltuești mult. E atât de logică consecința și legătura unui fenomen cu celalalt, încât îți vine să te întrebi, dacă se poate ca cineva să mai conceapă o altă soluție în combaterea crizei. Așa fiind lucrurile, nu putem să trecem fără a ne exprima credința, că această ultimă atitudine care consacră de altfel și principiul răbdării și al perseverenței, este unica soluție sănătoasă și care va duce sigur la rezultat. E mult prea simplă pentruca să rămână fără reușită.

În fine, înainte de a trece la analiza propriu zisă a subiectului ce ne-am propus să studiem, să disecăm puțin și a treia metodă adoptată în comba-

terea crizei. Ea constă dintr'un compromis format din combinarea celor două expuse până acum. Țările cari au adoptat-o, în rândul cărora se numără Anglia și Cehoslovacia, folosesc mijloace combinate, adoptând în parte și deflația și și inflația. Natural că, câtă vreme elementul inflaționist este moderat și introdus în combinație în scopul de a atenua efectele depresiunii, metoda este recomandabilă căci se apropie de cea sănătoasă. Dacă însă în ea preponderează elementul inflaționist, atunci nici nu mai constituie ceva caracteristic, ci urmează fatal să aibă aceleași efecte pe cari le provoacă idolul căreia i se închină.

Dintre țările cari au adoptat deflația ca mijloc de combatere a crizei, Franța formează modelul cel mai caracteristic. Aceasta pentru că deși Polonia și Portugalia par să fi ajuns la un echilibru oarecare, prin evitarea deficitelor în bugetele publice, totuși economia lor e puțin mai complicată decât cea franceză. Franța deci, este silită să meargă mai departe pe calea sacrificiilor pentru a ajunge la un liman onorabil. De aceea după ce a redus toate cheltuelile de prisos, după ce a pus ordine în finanțele publice, după ce a redus într'o proporție admisibilă salariile funcționarilor publici, merge mai departe în intimitatea depresiunii și caută mijloace și mai radicale în scopul salvării situației economice. Franța caută să transforme întreaga structură a statului, să sacrifice principii politice cari îi erau și-i sunt așa de scumpe, numai și numai cu credința fermă că nimic nu este prea mult, până se va ajunge la o situațiune normală.

„Structura statului francez“ zice dl Ioan Gouej (vezi Revista fundațiilor regale, nr. din 1 Oct. 1934, pag. 221) „este incapabilă de a crușa națiunea de consecințele crizei economice“. „Această incapacitate e firească de altminteri. Ea rezultă din neîmbinarea politicului cu economicul, neîmbinare de care nimeni nu poate să fie învinovățit, fiindcă în epoca când instituțiunile liberale franceze au luat naștere, progresele tehnice, mecanice și economice nu existau“. Iar în scopul ajungerii mai repede la rezultat, autorul citat propune nici mai mult, nici mai puțin, decât întărirea puterii executive. Iată ce salt enorm face Franța, când e vorba să caute soluții pentru revalorizarea crizei economice.

Soluțiunile de mai sus, nu sunt propuse numai de un singur om. Cei mai de frunte oameni politici ca dnii: Paul Reynaud, Henri de Jouvenel, Iosif Barthélémy, Jaques Leon, Emil Valerieux etc. văd necesară o reformă generală a statului pentru a rezista situației economice depresionare.

România a adoptat și ea metoda deflaționistă în combaterea crizei. Incepând din 1930, cheltuelile publice au fost reduse într'o măsură importantă. Totuși capitolele tăiate, salarii și material, au fost tocmai cele cari trebuiau menajate. Din această soluțiune impropriu declarată de bună, n'a eșit nici un rezultat favorabil. S'a ajuns doar la o stânjenire a circulației economice care a agravat în loc să atenueze. În plus, prin scutire de curbe a unor corpuri de funcționari, s'a ajuns la o inegalitate flagrantă de tratament, care

nu poate să provoace decât accente de desbinare și de amărăciune.

Incolo nimic nu s'a mișcat. Compoziția Corpurilor legiuitoare, cauză a cheltuelilor de mari proporții, a rămas neschimbată. Structura statului românesc în partea lui oficială, contrastează, flagrant cu situația economică. Se mențin în funcțiune aceleași organe pe cari statul le-a creat în epoca de inflație. În plus se tolerează cu aceeași resemnare jafurile în averea publică, sau dacă formal nu se tolerează, autorii lor prelungesc judecata până la diluarea oricăror sancțiuni, dacă nu până la completa lor anulare.

Franța vrea să restrângă sistemul democratic, pentru că e prea luxos și s'a dovedit incapabil să păzească în bune condițiuni patrimoniul național. Scandalul Stawisky a ridicat un vâl suspect de pe instrumentul cu care se acoperia democrația și incapacitatea ei de a face față situației. De aceea țara în care democrația a fost supremul său țel social, își desavuiază propriul său ideal.

În România, care a copiat democrația fără s'o fi înțeles, afacerea „Skoda“ durează de peste un an de zile. Miliarde s'au pierdut în diferențe de prețuri miliarde s'au evaporat în van, fără nici un rezultat. Iar comisia de anchetă deliberează mereu și se trudește să găsească vinovații. Milioane costă și ea, fără ca cineva să se alarmeze. Iar în acest timp, criza macină mereu veniturile statului. Pentru a face față situației, guvernul a găsit o soluție în ierarhizarea funcționarilor. Deodată se produce o economie de câteva milioane. Importantă pentru democrația românească, care nu știe cum să se mai salveze. Dar această economie nu va fi de ajuns. Soluția nu e suficientă, problema e mare, de aceea nu se rezolvă astfel. Ea vrea soluțiuni radicale; la probleme mari, soluțiuni adecvate; altă eșire nu există.

Ing. GH. BRĂNDUȘ.

Aplicarea legii conversiunii.

Jurisprudențe :

Suspendarea măsurilor de urmărire. Procedură derogatorie la dreptul comun. Comercialitatea creanței în materie de lichidarea datoriiilor. Excepțiile din art. 69 Legea lichid. datoriiilor. Efect.

Cerere de suspendarea măsurilor de execuție silită contra deciziei Tribunalului se face de debitorii agricoli conf. art. 68 Legea lichid. datoriiilor agricole, prin derogare la art. 40 din Leg. LIV/1912.

Comercialitatea creanței stabilită prin sentință anterioară are putere de lucru judecat asupra cererei noi de lichidarea datoriiilor (art. 86 aceeași lege). Excepțiile dela beneficiul lichidării datoriiilor au efect față de toți debitorii fie principali, fie garanți sau garanți (art. 69).

IN FAPT: Reclamanții în calitate de debitori agricoli au chemat în judecată pe creditorii lor urmăritori, spre a se constata că dânșii îndeplinesc con-

dițiunile de a intra în prevederile legii pentru lichidarea datoriilor agricole și în consecință să se anuleze deciziunea de ordonarea execuției cu cheltuelile de judecată.

Creditorii și anume Prima Cassă de Păstrare s. a. Timișoara prin reprezentantul său, avocat I. M., cum și creditorul avocat I. S., prin avocatul Dr. D. S., atât în întâmpinare, cât și oral s'au oșpus la admiterea cererii debitorilor, pentru motivul că în speță rău s'a ales calea contestațiunii de către debitori, întrucât conform art. 34 din legea execuțională înlocuit prin articolul 40 legea LIV/1912 decisul de ordonarea execuției silite nu poate fi atacat prin contestație, ci numai cu recurs — apel, așa fiind contestația urmează a fi respinsă a limine ca inadmisibilă.

În al doilea rând susțin că, creanța urmărită și pentru care s'a făcut contestația de față are caracter comercial, stabilit ca atare deja prin sentința Tribunalului Timiș-Torontal S. III și confirmată de Curtea de Apel prin sentința No. C. I. 76/V/34 din 14 Martie 1934 a secție I, de pe lângă acea Curte; așa fiind acest caracter se impune cu forța autorității lucrului, judecat conform articolului 86 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 și deci creanța fiind comercială, debitorul este exceptat dela lege, potrivit articolului 69.

Susțin asemeni creditorii că în ceea ce privește pe debitoarea II, nici aceasta nu poate opune beneficiul legii, deoarece dânsa ca garantă coobligată solidară urmează condițiunea debitorului principal și întrucât creanța este exceptată de lege, această excepțiune se înlunde nu numai asupra debitorului principal, ci și asupra garantului, chiar dacă ar îndeplini condițiunile, de a fi considerat ca debitor agricol.

La aceste obiecțiuni făcute de creditorii, debitorii se opun, expunând punctul lor de vedere, că legea nu distinge și din moment ce dovedesc, ceea ce intenționează să facă, anume că îndeplinesc condițiunile necesarii de a fi considerați debitori agricoli și întrucât creanța nu este comercială, urmează ca cererea lor să fie admisă în totul, astfel cum se găsește formulată în acțiune.

Considerând că în fapt situațiunea se prezintă astfel: în urma deciziei dată de ordonarea execuției silite asupra averii debitorilor H. și A. H. din Periam de către Tribunalul Timiș-Torontal secția III, la cererea creditoarei urmăritoare Prima Cassă de Păstrare din Timișoara, în ziua de 4 Iunie 1934, s'a făcut contestație de către debitori pe ziua de 14 Iunie 1934, îndreptată către acest tribunal și prin care se cere pe baza articolului 69 penultim aliniat al legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, a se constata că debitorii intră în prevederile acestei legi și în consecință să se anuleze deciziunea de ordonarea execuției cu cheltueli de judecată; pe aceeași dată de 14 Iunie 1934 s'a înregistrat și declarațiunea debitorilor la tribunal, în care menționează, atât creanțele datorite, cât și veniturile debitorilor. Comunicându-se contestația creditoarei Prima Cassă de Păstrare, aceasta la 23 Iunie 1934 a

înaintat întâmpinarea scrisă și aflătoare la dosar, în care arată cele menționate mai sus. Ulterior s'a fixat termen pentru desbaterea în camera de consiliu la Tribunal pentru ziua de 28 Iunie 1934, când pricina s'a amânat la 23 Iulie 1934, apoi la 17 Septembrie pentru lipsă de procedură și când la această dată părțile au desbătut cererea, cum se constată din procesul verbal aflător la dosar și la care Tribunalul face trimitere și astfel după cum s'a dezvoltat mai sus.

IN DREPT: În prim rând urmează a se stabili de tribunal careterul prezentei contestațiunii și dacă cererea poate fi cercetată în principiu, sau respinsă a limine, după cum pretind creditorii prezenți, fiind rău aleasă calea contestației în loc de recurs-apel.

Având în vedere că debitorii solicită admiterea cererii lor, bazați pe art. 69 penultim aliniat din legea lichidării datoriilor — intitulându-o contestațiune;

Având în vedere că scopul urmărit de către debitori prin cererea de față este de a se desființa acatele de urmărire silite pornite în contra lor și astfel a se anula sechestrul ordonat și pus asupra averii lor.

Că astfel fiind, cererea de față se încadrează perfect în art. 68 primul aliniat al legii, care dispune că „toate măsurile de urmărire și asigurare de orice fel în ființă până la promulgarea legii, contra debitorilor intrând în prevederile legii, vor fi desființate în urma cererii debitorilor, care se vor judeca în camera de consiliu, cu citarea tuturor creditorilor urmăritori“, iar penultimul al. din acelaș articol prevăzând că instanțele de orice fel sunt în măsură de a se pronunța dacă debitorul îndeplinește condițiunile, spre a intra în prevederile legii.

Legiuitorul acordă astfel posibilitatea debitorului ca bazat pe această procedură specială, să ceară desființarea urmăririlor îndreptate împotriva sa și indiferent de titlatura căii de atac ce întrebuițează debitorul în petițiunea făcută, căci calea de atac există dela lege, n'o poate fixa partea, aceasta fiind o regulă de ordine publică, în aceste condițiuni urmează a decide că prin legea lichidării datoriilor s'a derogat dela regulele de drept comun și astfel deși într'adevăr conform art. 40 din legea LIV/1912, împotriva unei decizii de ordonarea execuției silite nu există decât calea recurs-apelului, în termenul cunoscut de 8 zile, totuși în materia lichidării datoriilor agricole și urbane, ce preocupă în speța de față legea prevăzând o procedură derogatorie dela dreptul comun, urmează a stabili că incidentul inadmisibilității acțiunii de față este neînțeles și are a se respinge ca atare, acțiunea privindu-se din punct de vedere principal bine făcută.

Având în vedere că în al doilea rând creditorii arată, că în speță este vorba de o creanță comercială și ca atare se găsește exceptată dela beneficiile legii în favoarea debitorilor, deci acțiunea aceasta urmează a fi respinsă.

Considerând, că deși legiuitorul a fost favorabil marelui majorității a debitorilor, totuși a găsit că beneficiul legii nu poate fi generalizat, și astfel a venit cu diferite îngrădiri, exceptând anumite creanțe și printre

acestea în art. 69 lit. b) a dispus că vor fi exceptate dela beneficiul cap. I și II, datoritiile comercianților și industriașilor, cari aveau această calitate în momentul contractării datoriei, în caz că aceste datorii nu sunt de natură civilă, sau dacă caracterul civil al datoriei nu rezultă din textul contractului de împrumut, iar în al. următor dispunând că această regulă nu se aplică însă proprietarilor de bunuri agricole, cari exercită și un comerț mic într'o comună rurală.

Considerând asemeni, că în art. penultim al legii și anume 86, legea abrogă orice dispozițiuni contrarii, acesteia din legile anterioare de conversiuni a datoritiilor, cu excepția însă a punctelor judecate relativ la dispozițiunile menținute prin legea de față.

Având în vedere că, în cauza de față, datoria are o cauză comercială, stabilită prin sentința rămasă definitivă și anume sentința Tribunalului Timiș-Torontal în dosarul No. 43/1933 cu data de 10 Iulie 1933, confirmată prin sentința Curții de Apel Timișoara S. I. din 14 Martie 1934 în dos. No. 76/934 și afătoare la dosarul de față.

Așa fiind, pe lângă acea că devine inutil a se mai cerceta sau a se mai căuta să se dovedească contrariul și anume caracterul civil al creanței, nu comercial, dar față de dispozițiunea categorică a legii în art. 86 citat, caracterul comercialității creanței se impune cu autoritatea lucrului judecat, fiind vorba de punct judecat, relativ, la o dispozițiune menținută prin legea de față și deoarece în momentul contractării pe deoparte datoria era comercială, iar pe de altă parte nu se constată că debitorii să fi fost mici comercianți, pe lângă calitatea de proprietari agricoli ce ar fi avut, în aceste condițiuni rezultă că debitorul I, fiind exceptat dela lege, nu poate veni cu cererea de față, urmând astfel a i se respinge. (Vezi în sensul celor de mai sus Durma pag. 244 și următorii cum și Buletinul conversiunii 3/934 pag. 10).

Asupra cererei făcută de A. H. de a fi considerată debitoare agricolă dânsa nu era comerciantă și pentru faptul că, creanța față de aceasta nu se poate considera comercială, dânsa figurând ca simplă girantă.

Considerând că art. 49 din lege primul alineat fixează principiul solidarității obligațiunii luată de girant sau garant, alături de debitorul principal și consacrand totodată teoria accesoriului, prin aceea că dispune că, dacă debitorul principal beneficiază de lege, în acest caz favorul se extinde și asupra garantului, fără ca acesta să mai fie obligat la alte dovezi; că ceva mai mult în alineatul doi legiuitorul merge mai departe, dispunând că, chiar dacă debitorul principal nu dovedește că intră în prevederile cap. I și II, din lege, totuși dacă girantul sau garantul întrunește acele condițiuni, dânsul poate să se prevaleze de dispozițiunile acestor capitole și deci a fi obligat în limitele aci fixate cu privire la reducerile și eșalonările datoritiilor garantate.

Din examinarea acestui text ca și din întreaga economie a legii rezultă, că s'a căutat să se protejeze cât mai mult proprietatea fie agricolă fie urbană

și astfel se explică pentru care s'a venit excepțiile din art. 69 unde la litera b) se exclud comercianții, a căror favorizare legiuitorul a găsit că nu interesează în grad atât de înaintat economia națională, spre a merita beneficiul acordat proprietarilor de imobile.

Aceasta este rațiunea pentru care s'a venit cu dispozițiunea art. 49 al. II, din lege și care astfel trebuie interpretată, atunci când dispune că în caz dacă debitorul principal nu întrunește condițiunile din cap. I sau II, pe care însă le dovedește girantul asupra sa, atunci girantul beneficiază de lege; ori de aci nu se poate cătuși de puțin trage concluziunea că și în cazurile exceptate de lege: girantul încă este beneficiar, cu alte cuvinte chestiunea urmează a fi privită din punct de vedere subiectiv, dacă persoana în drept fie debitor principal fie girant ori garant întrunește condițiunile din cap. I sau II și atunci beneficiază de favorurile legii, cu singura restricțiune deci, să nu fie vorba de o creanță exceptată, în care caz exceptarea va avea efect față de oricare obligat fie principal, fie secundar.

Că aceasta este interpretarea justă, rezultă și din discuțiunile ce au avut loc în comisiunea parlamentară, unde ridicându-se chestiunea de dl D. V. Potârcă asupra situațiunii când un girant este urmărit pentru o creanță, ce nu intră în conversiune, cu toate că dânsul personal ar întruni condițiunile de a intra în conversiune, la acestea dl raportor al legii Romniceanu declară, că situațiunea girantului trebuie să rămână legată de a debitorului principal și la beneficiile legii și la decăderile din acest beneficiu. (Vezi comentariul legii de dl Consilier Eugen Petit, pag. 387).

Fiind vorba deci de o creanță comercială după cum s'a arătat exceptată la lege, urmează a decide că nici debitoarea II. A. H. nu e beneficiară la lichidarea acestor datorii și deci și cererea sa fiind neîntemeiată, urmează a se respinge ca atare, iar ambii debitori să fie obligați la plata cheltuelilor de judecată ocazionate în cauză.

Pentru aceste motive, tribunalul respinge cererea făcută de debitorii I. H. și soția sa A. H., din comuna Periam și constată că urmăriții sunt exceptați dela beneficiile legii pentru lichidarea datoritiilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, în baza art. 69 litera b) și 49 al. II din lege, față de creditoarea Prima Casă de Păstrare din Timișoara.

(Trib. Timiș-Torontal S. III. Jurnal No. 92 din 24 Septembrie 1934. Președinte și redactor dl Alexandru St. Constantinescu, jude-consilier).

Notă. Reproducem aceasta deciziune mai ales pentru problema a doua: exceptarea creanțelor comerciale. Acest jurnal confirmă teza susținută de noi că pe baza art. 86 din legea dela 7 April 1934 chestiunea naturii comerciale a unei creanțe judecate definitiv sub imperiul art. 12 litera i) din legea dela 14 April 1933 are autoritatea lucrului judecat și sub imperiul legii actuale, cu toate că legea din 1933 este abrogată. Dar aceasta deciziune este mai interesantă în ce privește situația giranților unei creanțe exceptate, care girant altcum

ar avea vocațiunea la beneficiile legii. Tribunalul Timiș-Torontal S. III hotărăște foarte corect, că codebitorii, giranții sau garanții de orice fel nu pot invoca dispozițiunile art. 49 pentru creanțele exceptate, că deci art. 49 se referă numai la datoriile debitorilor principali ce n'ar fi exceptate pe baza art. 69 din lege. Atragem însă atențiunea că jurisprudența nu este încă definitiv fixată asupra acestei chestiuni, fiind alte instanțe judecătorești de părere că codebitorul, girantul sau garantul care personal întrunește condițiunile legii de conversiune, beneficiază de ea chiar și dacă debitorul principal, respective datoria lui este exceptată pe baza art. 69. Noi pentru motivele arătate în jurnalul Trib. Timiș-Torontal, suntem de părerea acestui Tribunal.

M. V.

Congresul cooperativilor din Ardeal.

Din zierele din capitală aflăm că s'ar fi ținut în orașul nostru un Congres al cooperativilor români și sași din Ardeal. Așa se vede, că cooperativii români din Ardeal n'au cunoștință că în Sibiu, orașul congresului lor, există cel mai vechi și unicul organ economic românesc din Ardeal și Banat „Revista Economică”, organul asociațiunii băncilor românești „Solidaritatea”, ea însăși o însoțire și cooperativă, precum și cel mai vechi institut financiar românesc „Albina”, mama și ocrotitoarea de ieri și de azi a însoțirilor de credit, întemeiată de primul cooperativ român Visarion Roman! Adevărat că nici noi nu cunoaștem activitatea și mai ales rezultatele mișcării cooperatiste românești din Ardeal și Banat!

La acest congres s'a votat moțiunea, ce reproducem din „Universul”:

„Reprezentanții autorizați ai cooperației românești, sășești și maghiare din întreg Ardealul, întruniți în primul lor congres comun, în Sibiu, examinând și discutând problemele vitale ale cooperației, în aceste vremuri de grele încercări în viața economică, cred că este necesar să ia următoarele măsuri, în legătură cu modificarea legii cooperației și pentru așezarea acesteia în condițiuni optime de dezvoltare și propășire:

1. Votarea cât mai grabnică a legii modificatoare de organizarea cooperației este un imperativ categoric pentru renașterea mișcării cooperatiste.

2. Aplicarea legii lichidării datoriilor agricole cauzează mișcării cooperatiste pierderi considerabile deși aceasta a format singurul instrument de credit popular, care a încasat cele mai mici dobânzi în opera de ridicarea economică a satelor.

Se impune ca statul, care pentru necesități suferitoare de ordin economic și social a creat cooperației situația în care se află, să acopere din suma de 450 milioane prevăzută în art. 62 din legea lichidării datoriilor agricole, toate pierderile suferite de mișcarea cooperatistă, fie în numerar, fie prin rentă de stat sau alte mijloace financiare spre a se da posibilitate cooperativelor să satisfacă obligațiunile ce le au față de creditorii lor, în timpul cel mai scurt.

3. În vederea refacerii creditului fărănesc, se impun luarea următoarelor măsuri urgente: a) fondurile de rezervă să fie lăsate intacte, ca unitățile să-și poată acoperi pierderile suferite din alte cauze decât conversiunea; b) revizuirea impozitelor datorate de instituțiile carti au înregistrat pierderi prin aplicarea legii lichidării datoriilor agricole; c) acolo unde inte-

rezele mișcării cooperiste o cer, să se procedeze la concentrarea unităților; d) regimul depunerilor spre fructificare să fie acelaș ca și la instituțiile capitaliste luându-se în considerare responsabilitatea membrilor; e) conducătorii cooperativelor să fie exonerati de ocolul luat de B. C. C.; f) să se găsească modalitatea ca să se pună la dispoziția mișcării cooperatiste credite însemnate, fie prin instituția centrală de finanțare, fie prin federale sau Banca Națională, acordându-se un regim special de percepere a dobânzilor; g) toate produsele monopolizate să se desfacă prin cooperative.

4. Situația actuală, în care se găsește cooperația cere să se procedeze imediat la intensificarea controlului pe baza de deplină libertate lăsată cooperativelor de a-și alege sistemul de control ce le convine, organizat de instituția centrală, federala sau uniunea și pe baza de contribuțiuni stabilite, încasate și întrebuițate de instituția de control respectivă. În ce privește controlul respectiv, este necesar ca comisiunile de judecată și comitetele de control prevăzute în proiectul de lege, să poată funcționa și pe regiuni mai mari decât un județ, pe lângă federale sau uniuni, unde vor fi. Pentru asigurarea unui control riguros al instituțiilor centrale, trebuie luate toate măsurile spre a putea exercita un control eficace și real al mișcării cooperatiste.

5. Problema cooperației de consum, producție și valorificare trebuie să fie pusă pe primul plan de preocupare în dezvoltarea vieții economice a satelor. Se impune de urgență ca să se ia următoarele măsuri pentru dezvoltarea și propășirea acestei ramuri principale a cooperației: a) să se creeze cooperației de consum, producție și valorificare condițiunile optime de dezvoltare, prin acordarea de avantagii în plus față de instituțiile comerciale similare; b) să ia ființă neîntârziat secțiunile cooperativelor de consum, producție și valorificare, în cadrul organizării instituției centrale, în vederea organizării tehnice a unităților și mai ales pentru crearea posibilităților raționale de aprovizionare și desfacere. Printr'o organizare sistematică a circulației, să se asigure cea mai bună și cea mai rentabilă formă de valorificare și aprovizionare; d) nu se poate vorbi de reușita deplină a cooperației de producție în special, fără crearea posibilităților celor mai favorabile de organizare a exportului produselor acesteia. De aceea se cere să se acorde un regim special de export tuturor produselor cooperativelor de producție, avându-se în vedere că este vorba de valorificarea cea mai bună a produselor agricole“.

CRONICA

Necrolog. Iuliu Covrig, archivar în pensie al banca „Albina”, Sibiu, a încetat din viață la 10 crt. în etate de 70 de ani.

Banca Centrală pentru Industrie și Comerț s a., Cluj face cunoscut că, în baza Art. 53 a Legii lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, Comisia de judecare a capacității de plată instituită conform Art. 52 a acum amintitei legi, a hotărât că Banca Centrală pentru Industrie și Comerț Cluj, este obligată a achita creditorii săi în 5 ani cu o reducere de 14% plățind dobânda anuală de 10%

Rata anului prim este de 6% de plată până la 11 Octomvrie 1935.

MINISTERUL FINANTELOR.

„Imprumutul de înzestrarea Țării“ 4¹/₂⁰/₁₀₀.

PROSPECT DE EMISIUNE.

(REZUMAT).

1. Se emite prin subscripție publică obligațiuni de 1000 Lei valoare nominală pe prețul de 880 Lei obligațiunea.

Plata obligațiunilor subscrise se face printr'un singur vărsământ, odată cu subscrierea, între 5—30 Noembrie 1934.

2. O parte din suma de plată se poate achita cu titluri din vechile rente emise de Stat, socolite pe anumite cursuri arătate în foaia de subscripție. Suma ce se plătește cu titluri de rentă nu poate depăși 20% din valoarea nominală subscrisă.

3. Obligațiunea de 1000 Lei produce o dobândă de 4,50% pe an, care se plătește jumătate la 1 Iunie și jumătate la 1 Decembrie, prima plată făcându-se la 1 Iunie 1935.

4. Obligațiunile se rambursează în 40 ani prin trageri la sorți, cari se fac de 4 ori pe an: la 1 Februarie și 1 Mai pentru obligațiunile care se rambursează la 1 Iunie următor, și la 1 August și 1 Noembrie pentru cele care se rambursează la 1 Decembrie următor. Prima tragere la sorți se face la 1 Februarie 1935.

5. În anul întâiu se rambursează cu premii mari pentru fiecare un miliard din capitalul subscris.

1.	oblig. cu	3.000.000	Lei	total	3.000.000	Lei.
2.	„ „ câte	1.000.000	„	„	2.000.000	„
4.	„ „ „	500.000	„	„	2.000.000	„
4.	„ „ „	250.000	„	„	1.000.000	„
46.	„ „ „	100.000	„	„	4.600.000	„
57	obligațiuni rambursate în total cu				12.600.000	Lei.

În anii următori, numărul obligațiunilor cari se rambursează cu 100.000 Lei se micșorează cu câte o obligațiune din an în an.

6. Restul obligațiunilor care se mai amortizează în fiecare an se rambursează cu o primă de 200 Lei peste valoarea lor nominală, adică :

Titlurile de	1.000	Lei se rambursează cu	1.200	Lei.
„ „	2.000	„ „	2.400	„
„ „	5.000	„ „	6.000	„
„ „	10.000	„ „	12.000	„
„ „	20.000	„ „	24.000	„

7. Plățile dobânzilor și amortismentelor se fac în lei stabiliți, leul reprezentând o greutate de 10 miligrame aur cu titlul 0.900.

8. Cupoanele scăzute și obligațiunile eșite la sorți se primesc drept numerar de către toate Casele Publice.

9. Nu se va face niciodată vre-un scăzământ la plata dobânzilor sau a sumelor cu cari se rambursează obligațiile, adică aceste plăți sunt scutite de orice impozite sau taxe. Obligațiunile mai sunt scutite de impozitul pe succesiuni, dote și donațiuni.

10. Obligațiunile se primesc spre lombardare, garanții și cauțiuni.

11. Subscripțiile se fac la:

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI și Sucursalele ei;

CASSA NAȚIONALĂ DE ECONOMIE și CECURI POȘTALE;

La Birourile Oficiilor Poștale;

Toate Caserile Publice și la Băncile ce se vor arata la timp.

Notă. — Lămuriri se găsesc în prospectul de emisiune.